Published and distributed under permit (No. 751), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
ВІВТОРОК, ЧЕТВЕР І СУБОТУ
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. SINGLE COPY 4 CTS.

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., СУБОТА, 3-го ЛИПНЯ 1920. ЧИСЛО 80. VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., SATURDAY, JULY 3, 1920. No. 80.

ЛЯХИ ОБРАБОВУЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ ЕМІҐРАНТІВ З АМЕРИКИ У ЛЬВОВІ.

ОБРАБУВАННЄ УКРАЇНСЬКИХ ЕМІҐРАНТІВ У ЛЬВОВІ.

Львів, дня 11. червня.

Тутешня соціялістична ґазета „Вперед" в нинішньому виданню помістила отсю нотатку:

Зелізничий двірець у Львові від недавних днів є дивним видовищем для посторонних людий, а місцем тортур для наших еміґрантів, які масово вертають з Америки.

По кількамісячній нераз подорожі кораблями та зелізницями, по визисках ріжних еміґраційних ґієн, по переході ріжних кварантан та таборів — наш селянин, що вертає зза океану, куди вигнала його лиха доля — вертає на родину, щасливий, що нарешті опинився на рідній землі, що зі Львова до його села ще кілька або кільканайцять миль і що за пару годин побачить свою родину!

Та не так склалося, як ждалося!

На головному зелізничому двірці у Львові беруть їх у свою опіку панове з білочервоними перепасками на рамени. Вони відразу пізнають вертаючих еміґрантів.

Починається урядованиє від перегляданя паперів.

Тому, що польський консуль в Америці з правила не підписує нашим еміґрантам пашпортів, а як підпише, то жадає від них приречення на вірність польській державі, — наші еміґранти їдуть до дому без віза польського консуля.

Десь в дорозі, в Освенцімі чи в Кракові — складають вони якусь оплату, — очевидно в долярах! — **а у Львові жадають від них знову за візовання пашпорту аж 50 долярів** (около десять тисяч марок)!

І ту величезну суму мусить заплатити наш реемігрант, коли хоче вернути домів.

Панове з біло-червоними перепасками транспортують його з двірця до бараків на Янівську улицю, де є приміщений „Паньствови уржонд для справ повроту єнцув, уходзцув і робітнікув". **І в сему уряді стягають реемігрантам по 50 долярів, покликуючися на розпорядок з Варшави.**

А такий розпорядок фактично видав варшавський „Паньствови уржонд для справ уходзцув" дня 19. мая 1920, ч. 16311, за підписом дел. Павліковского.

Стягання такої величезної суми — 10.000 (десять тисяч) марок! — за візу пашпорту від селянина, який кілька літ переживав поза границями краю — се, даруйте панове, що найменьше... неетично!

ЗЕМЕЛЬНА СПРАВА НА УКРАЇНІ

Львів, дня 11. червня.

Новий уряд У. Н. Р. видав дня 2. червня с. р. **декларацію,** а вслід за сим міністерство земельних справ видало **постанову, якою привернено силу законови давної директорії з 8. січня, 1919.**

Головні постанови того закона такі:

Всі добра, з принележними до них водами, лісами та інвентарем переходять на власність Української Республіки, без викупу, а приватну власність зноситься. Право користування землею прислугує усім громадянам, головно тим, що власноручно обробляють землю. Теперішнім дрібним господарям лишається їх земельну власність 15-ти десятин і та земля може відтак переходити в наслідстві на рідню. Посесори, що державлять землю на довгий речинець або через наслідство, підлягають під норму малих господарів. Зате посесорам, що державлять землю тільки на короткий час, землю відбереться з тим, що оскільки можна їх підпорядкувати до катеґорії дрібних господарів, звернеться їм вартість засіву та інвентаря. Землі, конечні для удержання горалень і цукроварень, будуть віддані під управу повітових земельних урядів. Плянтації бураків можуть бути евентуально віддані до експльоатації приватних осіб. Відносно видідичення чужих підданих, а також щодо скористання із міських земельних посілостий будуть ще видані окремі зарядження.

Сі постанови доручило міністерство закордонних справ У. Н. Р. представникам чужих держав.

Членські вкладки У. Н. Комітету, збірки на Український Народній Фонд, дари на викуп дому Українського Народнього Комітету і т. п. належить висилати чеками або моні ордерами на імя Ukrainian National Committee of the U. S. Чеки висилати на імя касієра: Wasyl Lewczyk, 48 Washington Ave., Elizabeth, N. J., а виказн й инші письма посилати на адресу У. Н. Комітету 30 E. 7th Street, New York City.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

КОНВЕНЦІЯ ДЕМОКРАТІВ В САН ФРАНЦИСКО ПРЕДСТАВЛЯЄ СВОЇХ КАНДИДАТІВ.

Покінчиться слідуючого тижня.

САН ФРАНЦИСКО, 30. червня. — Доси, конвенція демократів в Сан Франциско полягала на ріжних оваціях для кандидатів та промовах. Першим реальним її вислідом є поставленнє кандидатів. Доси поставлено їх тринайцять: Овена з Оклагоми, Джерарда з Ню Йорку, Коммінґса з Коннектикот, Гичкака з Небраски, Палмера з Пенсилвенії, Мередита з Айови, Какса з Огайо, Смита з Ню Йорку, Мек Еду з Ню Йорку, Симонса Норт Каролайни, Гласса з Вирджінії і Гаррисона з Філіпінів.

Кождий з кандидатів має своїх прихильників, кождий числить на вибір, а однак се залежить від босів, які подібно, як на конвенції републіканців в Шікаґо прийдуть до порозуміння і кого поставлять того і виберуть.

Після всякої правдоподібности конвенція покінчиться доперва слідуючого тижня.

ЗЛОВЛЕНО ФАЛШИВОГО КОЛЕКТОРА.

Волько Закрочин думав, що він також терпить, тому збирав гроші для себе.

НЮ ЙОРК, 30-го червня. — Волько Закрочин, фабрикант дрібненьких винаходів в Ню Йорку зістав вчера, на загальнім засіданню суду, узнаний винним за набуваннє гроший під фалшивими претенсіями і слідуючого тижня буде засуджений.

Волько скористав з того, що жидівська організація збирала гроші, для потерпівших у війні і взагалі для голодних і терплячих Жидів, в маю минувшого року. Він уважав, що він також голодний і терплячий Жид і почав збирати для себе. Він не ограничувався на тім, що сам збирав, але розпочав бизнес на більшу скалю: оголосив свою фірму, понаходив колекторів, пороздавав їм колекторські пушки і бизнес бувби не зле пійшов, колиб сусід Гершко Фрумовіц не приловив його на горячім вчинку. Зараз донесено про се жидівській організації а опісля справа опинилась в суді і Волько мусить і дальше терпіти.

БОЛЬШЕВИЦЬКА МІСІЯ НЕ МАЛА ПОВАЖНИХ ЦІЛИЙ.

Америка о тім знала, тому не мішалася.

ВАШІНГТОН, 30. червня. — Звідомленнє з Лондону, що британське правительство не має найменьшої надії на якінебудь практичні висліди конференції з Григорієм Красіном, потверджує опінію урядових кругів у Вашінгтоні. В дійсности американські правительствені круги мали рацію, що вже від самого початку переговорів, сумнівались, щоби Ллойдови Джорджови вдалося навязати з совітською Росією торговельні зносини.

Тут є загальне переконаннє, що ситуація, яка запанувала на большевицькім фронті, зовсім не вплинула на проґрес переговорів в Лондоні. Перешкоди, які були з самого початку є доси тісами і вони є головною причиною, що переговори доси не мали найменьшого успіху. За головну причину, що пошкодила переговорам, подають те, що Велику Британію не вдоволила відповідь російського совітського правительства, відносно сплачування царських довгів та привернення приватної власности в Росії. Се є тільки опінія.

Добре поінформовані круги є того переконання, що відповідь російського совітського правительство в справі довгів Росії є тільки одним з найліпших доказів, не говорячи про инші детайлі, що всякі заходи Ллойда Джорджа є безуспішні та що взагалі немислимою річию є торгувати з костумером, який не цінить і не поважає ніяких зобовязань тай ті гроші якими він хвалиться нелеґально до него належать.

ЖАЛУЄТЬСЯ, ЩО АМЕРИКА ТАК ЗИМНО ВІДНОСИТЬСЯ ДО ЛІҐИ НАЦІЙ.

Також приязні відносини з Канадою слабнуть.

ШІКАҐО, 1. липня. — Приязні, взаїмні зносини Америки з Канадою слабнуть з кождим днем, а то з тої причини, що Америка так зимно відноситься до ліґи націй, заявив нині Дейвид Форґан, шікаґовський банкер, підчас бенкету, який справлив канадійський клюб в Шікаґо в честь канадійської домінії.

ЛІБЕРАЛИ В МАНІТОБІ В МЕНШОСТИ.

Мають найбільше репрезентантів і власний кабінет.

ВІНІПЕҐ, Ман., 1. липня. — Ліберальне правительство Норриса, пійшло перед манітобський електорат, щоби заздалегідь знати, чи буде вона затверджене або незатверджене підчас загального голосовання. Має воно велику репрезентацію в леґіслятурі, однак не має більшости серед робітничих представителів.

Премієр Норріс як рівнож його міністерство зістали вибрані, а консервативний провідник Виллис впав. Ліберали вибрали 18 членів, помимо того, що не знати еще висліду з деяких округів. Опозиція так представляється: фармери 8, робітники 8, консерватисти 6 і незавиcимі 2.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

ЛІҐА НАЦІЙ МУСИТЬ СПАСТИ СВІТ.

Найліпші люди в Европі і в Америці видумали сю інституцію.

ЛОНДОН, 30. червня.—Лорд Роберт Сесил, найбільший анґлійський оборонець ліґи націй, в своїй нинішній промові в „Ллойді" з найбільшою рішучостію заявився проти війни, а щиро обороняв ліґу націй.

Оден визначний Француз сказав мені недавно — говорив лорд Сесил — що в сій війні деякі нації зістали побиті, але в дійсности жадна нація не виграла.

Тому я заявляю — говорив дальше лорд Сесил — що дуже помилявся би той, хто би сказав, що британська імперія є сильнійшою і богатшою тепер, як була в 1914 році або передтим.

В слідуючій війні — продовжав він дальше — не будемо говорити, що деякі краї зістали побиті, але що всі краї зістали побиті. Ліґа націй, се пляново і обережно обдумана інституція, і то не мною але найліпшими і найбільшими людьми, яких тільки могла Европа разом з Америкою видати за останні літа.

ПРОТИ-ЯПОНСЬКА АҐІТАЦІЯ В АМЕРИЦІ ЗАНЕПОКОЇЛА ТОКІЙСЬКИХ ДИПЛЬОМАТІВ.

Японці предвиджують, що їхні інтереси в Каліфорнії загрожені.

ТОКІО, 29. червня. — Проти-японська аґітація в Каліфорнії щораз більше звертає увагу токійських кругів. Національна конвенція палати торговлі приняла резолюцію, висказуючи, що згадана аґітація принимає щораз поважнійший характер та оказуючи велике побоюваннє, що коли справу полишиться в її теперішнім характері, то вскорі японські інтереси в Каліфорнії, вислід кількалітних змагань і праці, будуть виставлені на найбільше небезпеченьство.

То дуже сумно — говориться в резолюції — з огляду на японсько-американські приязні зносини. Ми мусимо збудити публичну опінію, мусимо відозватися до справедливости в справі проти-японської аґітації в Америці та старатись осягнути остаточне розвязаннє того питання.

Резолюція домагається між иншим призначення комісії, включаючи деяких членів японського парляменту, яка має справу перестудіювати, уложити плян та дібрати средств до її полагодження.

Майже всі японські часописи є того переконання, що американський нарід не допустить, щоби в тім напрямі була Японцям заподіяна яканебудь кривда. Тільки оден часопис „Гороз у Чого" атакує Злучені Держави за їхні мілітаристичні ідеї Бісмарка і Бернгарда і висказує опінію, що нема великої надії на приязнь зі сторони Америки. При тій нагоді сей часопис нападає також на американських місіонарів і обвинувачує їх в поширюванню національної ненависти в Кореї.

НЕВДАЧА СОВІТСЬКОЇ МІСІЇ В ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ.

Красін повертає до Москви.

ЛОНДОН, 30. червня.—Лондонський часопис „Ді Лондон Таймс" оповіщає, що Григорій Красін, совітський міністер торговлі і промислу повертає завтра до Москви, щоби засягнути від свого правительства дальших інформацій. Висше згаданий часопис висказує свою опінію, говорячи, що відізд Красіна означає тільки що перерваннє переговорів, які совітський дипльомат провадив від довшого часу, хотячи відновити торговлю з Великою Британією.

Правдоподібно, що урядові круги будуть пояснювати відізд Красіна яко перерваннє торговельних переговорів з тої причини, що Красін мусів відїхати до Москви, щоби засягнути близщих інформацій в тій справі. Як загально звісно були дві точки, через які не прийшло до взаїмного порозуміння, а то, що Антанта вагається признати совітське правительство в Росії, а що найважнійше не хоче звернути загарбаних земель.

Доносять між иншим, що в останній квестії Ленін, большевицький премієр відказався дати рішаючу відповідь, хіба що антанта приступить до формальних мирових переговорів на формальній мировій конференції.

Совітське золото в Ютляндії.

КОПЕНҐАҐА, 1. липня. — Спеціяльна телеґрама з Христіянії до часопису „Національ Тіденде" доносить, що там привезено 33 пачки золотих корон, що представляє суму 35 міліонів корон. Се золото перевезено до Христіянії кораблем з Ревалю і призначене воно на покриттє контракту заключеного між совітською Росією і одною з ютляндських фірм.

РОСІЯ ХОЧЕ ПОСТАВИТИ ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ КІЛЬКА ПИТАНЬ.

Переловлено телеґраму з Москви.

ЦУРИХ, 30. червня. — Переловлено бездротну депешу від Григорія Чічеріна, російського совітського міністра заграничних справ в Москві до Григорія Красіна, російського совітського міністра торговлі і промислу в Лондоні, в якій висказується великий жаль, що недосконала комунікація між Москвою і Лондоном, унеможливляє попровадити торговельні переговори вдоволяючо.

З огляду на се, каже Чічерін, що він примушений здержатися від видавання рішаючої відповіди в справі довгів Росії зглядом Великої Британії, хіба що дістане відповідь на деякі питання, які він заміряє поставити Великій Британії.

Британські фабриканти домагаються відновлення торговлі з Росією.

ЛОНДОН, 30. червня.—Британські фабриканти постановили отворити торговлю з Росією без огляду на те, чи на се згодиться британський премієр Ллойд Джордж і Григорій Красін, большевицький міністер торговлі і промислу. При тій нагоді висказують вони свій великий гнів, що переговори доси так тяжко поступають наперед. Алфред Дейвис, великий лінколнський фабрикант, який вчера представив Ллойдови Джорджови депутацію британських торговців, таке сказав:

В Копенгазі, Стокгольмі і Ревалю є богато російського золота, яке жде, щоби закупити товари в Великій Британії. Найбільше ходить о те, що в Ревалю є богато готівки і там британські торговці і фабриканти будуть висилати ріжні знаряди і машинерію.

Британські фабриканти і торговці хотять російського золота. Одиноке що їх страхає, се байдужність Америки до тої справи і доти доки вона не змінить свого відношення, вони мусять бути дуже обережні.

Французький сенат потвердив австрійський мир.

ПАРИЖ, 30. червня. — Нині французький сенат потвердив мировий договір заключений з Австрією в Сейнт Жермен. Вислід голосования представляє відношення як 263 до 28. Затвердженнє відбулося на спеціяльну просьбу премієра Мілеранда, який був присутний підчас всіх дискусій сенату, однак маючи відїхати у важній справі до Бруселі, просив, щоби переведено голосованнє перед його відїздом. Противники мирового договору з Австрією булиб з певностію мали що найменьше 100 голосів, колиб не інтервенція Мілеранда.

БОЛЬШЕВИКИ ЗАНЯЛИ МОЗИР.

Поляки опорожняють поліські міста.

ВАРШАВА, 1. липня.—Польське звідомленнє воєн. штабу доносить, що польська армія на большевицькім фронті опорожнила Мозир і Каленковичі. Звідомленнє додає, що се зроблено в цїли скорочення боевого фронту.

Коло Бобруйська громадиться велика совітська армія, яку охороняє сильна артилерія. Коло Звягля большевицька кавалерія під комендою ґенерала Буденного передерлась через польський фронт і польська піхота цофається в напрямі Корця, підчас коли задня сторожа тої частини польської армії веде завзяту боротьбу з переважаючою большевицькою силою. Коло Шепетівки бере участь в боротьбі нова дивізія кавказької кавалерії. І сю частину фронту польська армія опустила в великім переполосі.

ВЕЛИКА ПОБІДА ТУРКІВ НАД ГРЕКАМИ.

Кемал Паша полонив 10.000 Греків.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 30. червня. — Турки в Константинонополі не находять виразу радости з причини великої побіди турецьких націоналістів над Греками в околиці Перґами. Армія Кемала Паші здесяткувала Грецькі відділи і посувається на північ в напрямі Пандерми, забираючи в полон тисячі Греків.

За останні два дні не було жадного урядового звідомлення з грецького табору, а турецьким часописам заборонено публікувати новини неприхильні Грекам, але Турки помимо того сильно вірять в побіду Кемала Паші. Султан жадав вияснення, длячого часописі не публікують звідомлень з турецького табору і дістав відповідь, що Константинополь не має доброго получення з армією турецьких націоналістів.

Турки святкують і демонструють свою побіду по всій турецькій землі. Всі як оден голосять, що Греки стратили 10 тисяч людий. Хотяй се число трохи пересаджене, то однак мовчаливість Греків додає Туркам віри в правдивість тої новини.

Греки перестрашені, рекрутують в Константинополі велику армію. Забирають всякі національности, а навіть Турків. Богато Арменців вступає до грецького війська.

ТУРКИ ЗРІКАЮТЬСЯ ПРАВ ДО ЄГИПТУ.

Помимо того обіцяють дальше бити Греків.

ПАРИЖ, 30. червня. — В своїй відповіди антанті, відносно турецького мира, турецька делеґація приписує Турції дуже маленьку відвічальність за світову війну, признає Польщу, Юґославію, Чехословаччину як рівнож независимість Арменії і Азербайджану. Дальше признає опіку Франції над Тунісом і Мароком, зрікається претенсії до Лібійських островів і Еґейського моря, признає независимість Сирії, Мезопотамії і Палестини та зрікається всяких прав до Єгипту.

Рівнож признає право Великої Британії до Суезкого каналу і до Судану, а також узнає прилученнє Великою Британією острова Кипра і зрікається прав до островів Імброс, Тенедос, Леммос, Самотраки, Мітелени, Хіос, Самос і Нікарія.

В відповіди протестується проти прилучення Східної Траціі до Греції, позаяк се булоби знасилуванием принципів національностий та загрожуванием турецької свободи, допускаючи Грецію на віддаленнє вистрілу армати від Константинополя. Що до Смирни, то Турки кажуть, що се місто не може бути віддане під пановання Греків, хіба, що сила оружа окаже противний результат.

БОЛЬШЕВИКИ АРЕШТУВАЛИ ШВЕДСЬКУ ДІВЧИНУ.

Ціла Швеція занепокоєна.

КОПЕНҐАҐА, 1. липня. — Спеціяльна депеша зі Стокгольму до часопису „Берлінґске Тіденде" доносить, що большевики в Омську арештували Елізу Брендштрем, дочку бувшого шведського амбасадора до Петрограду. Шведське міністерство заграничних справ зажадало від Москви пояснення.

Вся шведська преса жадає від сього правительства виразного становища в тій афері і колиб совітське правительство відказалось звільнити арештовану, домагаєсь відповідного відплачення за заподіяну кривду. Через весь час війни арешт-

(Продовження на стор. 3-тій).

"SVOBODA" (LIBERTY)
The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50
Single copy 4 cents.		Поодиноке число 4 центи.	

В Канаді належить висилати гроші лише моні-ордером, а не паперовими грішми, бо сі стоять в Злучених Державах нисше ціни. При вимині числять 15 центів від кождого канадійського паперового доляра.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланню замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщуванні в „Свободі" редакція не відповідає.

ПРОЧ З ПОЛЬСЬКОЮ ПОЗИЧКОЮ!

Польща-наїзниця, та, що унаслідила всі найгірші злочини по небіжці Польщі з 18-го століття і доконує їх дальше на нападених народах, осміляється приходити до американської републіки за грішми на продовження свого розбою!

Не потребуємо повторяти, що обовязком чести кождого Українця є не лише відмовитись купувати бонди польської „паньствової" позички, на продовження ляцького розбою на нападених українських землях, — але також ще й аґітувати серед Білорусинів і Литовців, щоби й вони не купували тих бондів наїзника на їх землю!

Памятайте, що польські позичкові бонди призначені на пролив крови народів, нападених Польщею, і на дальше їх поневолення!

ВЕЛИКА РАНА.

СУМНІ НАСЛІДКИ ПОЛЬСЬКОЇ ПОЛІТИКИ ПЕТЛЮРИ ДЛЯ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

ГОЛОСУ РОЗПУКИ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ НІХТО НЕ ЧУЄ, НАВІТЬ СВОЇ!

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

Відень, дня 10. червня, 1920.

Східна Галичина, це одна велика рана на тілі українського народу. Такої рани під теперішню пору нігде в світі нема. Жадна країна не потерпіла так богато від війни і жадна не терпить так після Версальського мира. Пригадаймо собі осінь 1914 року. Перші великі битви йшли на галицьких полях. Від галицького селянина забрала Австрія все, що можна було взяти: синів-робітників під карабін, коні й вози в трен, збіжа, крупи й таке друге для военних маґазинів, хати для війска. А як надходив ворог, то почалась евакуація. Людий виганяли на поля і там вони під голим небом, як худоба, терпіли голод, холод і знущання. Хто не видержав і вмер, того закопували в землю між живими. Люди жили на кладбищах. Мало того — Поляки скористали з нагоди, щоби нас винищити. Пішов клич, що український народ, це зрадник. Хто засвітив у хаті, розпалив у печі, щоб для дітий ложку теплої страви зварити — цей зраджував і його вішали. Хлопці, що пекли бульбу на полі — це були зрадники — їх вішали. Як хто білив полотно, тріпав одежу, або що, — то значило, що давав ворогові знаки і його вішали. Навіть піп, як з процесією ішов, або похорон провадив, то його вішали, бо зраджував. Легко числячи, 60.000 людий повисло таким чином за зраду, селян й інтеліґентів, мущин і жінок. Кого не повісили — слали в табори. Заповнилися усякі Талергофи нашими попами, учителями й що найсвідомійшими селянами, а що там діялося, цього ні словом оповісти, ні пером описати. Дантове пекло. Тих, що „не зражували" гнали в евакуаційні табори. Це був знову инший прилад до нищення нашого народу. Там ніби то піклувалися нами. Далеко на чужині будували наші школи, церкви і таке друге. Але в одному з таких таборів, а саме в Ґмінден, одної ночі вмерло 87 людий від поганої капусти. Ті з наших людий, що не повисли за зраду, не попали в Талерґофи і всілякі Ґміндени, лиш з упрямостю правдивого Українця осталися на рідній землі, як кроти і як борсуки ховалися в землі, нераз по два, три тижні їли сиру бульбу, обходилися без світла, без соли й хліба, без води, бо з переду свій, а з заду ворог стріляє. Ні, ні, волося дубом на голові стає, як згадувати це.

Що друге, третє дерево, то була шибениця, що крок то гріб, і нема клаптя землі, неполитої слізми і кровю. Кілька разів перемаґлювала Галичину війна. Москалі забігли аж під Краків, потім їх гонив Макензен, гень далеко на схід і Брусілов і Керенський і як вони не звалися ці демони, що пекло робили на нашій землі.

Аж прийшло визволення. Розлетілася велика тюрма народів — Росія, і мала вязниця — Австрія, повстала самостійна Україна, явилася західноукраїнська народня республіка. Збита, скатована і немилосерно війною сплюндрована Галичина, потішалася думкою, що вона недаром терпіла, що недаром 60.000 її синів і доньок повисло, недаром великі тисячі вимерли по всіляких таборах, недаром цвіт народу поляг на всіляких боєвищах, недаром цілі каравани втікачів, бранців, закладників розбрилось по всіх просторах старого світа, від Камчатки до берегів Атлянтійського океана. Кождий казав собі, нема такої ціни, якою не варт булоб заплатити за волю. З якимиж гордощами дивилися ми тоді на наших Січових Стрільців, на це добровільне наше лицарство, що спинило царську навалу на верхівцях Карпат і відновило традицію нашого козацтва й української державности!

Та не довга була радість наша. Почалась українсько-польська війна. За всіми народами лишили право самовизначення, лиш для нас цього права не було. Виснажена до краю Галичина мусіла собі це право добувати. І добувала, і була-б добула. Тоді її зблькували, замкнули довіз оружжя, амуніції, ліків, одежі. Нашому воякові осталося три кулі на день, він боровся без чобіт, без плаща в найлютійший мороз, він вмирав без ліків, без клаптя соломи під головою. А все таки не зрікався ідеї самостійної України. **Український стрілець це не вояк, це мученик за волю** і можуть тепер на його що хочуть казати, історія йому віддасть честь і славу. Він переходив від Петлюри до Денікіна, від Денікіна до большевиків, від большевиків до Петлюри, але скрізь мав лиш одну й ту саму ідею — будувати самостійну Україну й визволяти український народ із під чужої кормиги. Хто инакше говорить — бреше, кидає клевету, грішить найбільшим гріхом, бо гріхом проти чести, правди й слави.

І тепер прийшов польсько-український мир. Тоді кождий з нас сподівався, що помирені Поляки й Українці кинуться на тю нещасливу Галичину, припадуть до неї, як діти до хорої матері і стануть її лічити, стануть її доглядати, стануть гоїти цю велику, криваву рану. А тимчасом сталося як раз щось друге, несподіване, гидке, до неба о пімсту вопіюче. Галичина як лежала так і лежить **на столі тортур,** тільки після Варшавського мира її ще гірше прикрутили, ще більш свічок кати приклали до боку, ще більше крові з неї витискають і висисають ці звірі, ці вампіри божевільні, ці Подоляки, Вшехполяки і инші лайдаки.

Це не старости сидять по містах, **а кати.** Вітів по селах нема, лиш жандар тримає в своїй руці життя і смерть українського селянина, попа, вчителя. Школи, читальні, каси, всякі товариства порозвязували й позамикали. В українській ґімназії у Львові польська касарня. Що кращих людий повбивали, инші сидять по вязницях з повибиваними зубами, з лисими головами, гниють, як живі трупи. Ті, що на волі, тиняються попід плоти, мов голодні собаки; професорів, суддів, урядників, зелізничників повикидали з родинами на брук. Гинь, як Лазар на смітнику з жінкою і маленькими дітьми, бо ти Українець.

Поважні радники суду **ходять босі,** грішним тілом світять, голови чим прикрити не мають, в серці розпука, в очах страшне питання, „що завтра буде?" Що буде? Ясна річ — **повстання.** Бо краща смерть від кулі у боротьбі, чим такі муки, чим таке страдання, чим дивитися, як вються в болях голоду, хороб і знущання твої найблищі. **І повстання таке було на Гуцульщині,** в тій прекрасній країні, що її Бог сотворив на рай, а Ляхи перетворили в пекло. І повстання здавлено так, як не давили царі революційних рухів. Ні, ні, царський деспотизм, то була роскіш в порівнанню із польською свободою.

І це діється тоді, як Петлюра заключив мир із Пілсудським.

Як це повязати одно з другим? Як зрозуміти? Як виправдати?

Ніяк.

Факт, що одиноких оборонців Галичини, які могли за нею постояти не тільки словом, але й ділом, з оружєм у руках, себ то Січових Стрільців, — зробили безсильний. Їх заманили, перетягли від большевиків до Петлюри, піддурили, відібрали оружя і увязнили. Бо українські офіцери-стрільці сидять за дротами. У Денікіна і в большевиків з ними поступили по лицарськи, аж тут, у своїх зготовлено їм западню. **Кінець січовій епопеї зробили свої таки руки.** І це страшно, це прикро, це болить гірше як що.

Нема тих, що підняли були тоді стяг самостійної України, як Наддніпрянські Українці заливали Галичину своїми полками в обороні царя і матушки Росії.

Нема тих, що були одинокими українськими лицарями в повному розумінню слова за ввесь час великої війни.

Нема тих, що імя Україна рознесли широко по світі, не при помочі гроший, злодійств і ошуства, але на вістрях мечів, що за Україну проливали свою молоду, горячу кров, що дали докази такого патріотизму, якого світ не бачив.

Їх нема, їм зробила кінець польсько-українська угода.

І можуть тепер угодовці що хочуть на своє виправдання казати. Факт останеться фактом — **Січових Стрільців розвязав Петлюра і Пілсудський.** А тепер нема кому боронити безталанних Галичан. Всі ми, всі, видані на ласку й неласку невмолимого ворога чужого і, на жаль, ще так єсть, і ворога свого.

З Галичини нікого не пускають, листи цензурують, часописі мають затулені уста, світ не може й не повинен знати, як мордують 5 міліонів безборонних людий.

Але світ буде таки знати, а історія злочинців, чи вони Москалі, Ляхи, чи таки свої, Українці по імені назве. Грядучі покоління з огидою відвертатимуться від тих поганців, амбітників, запроданців, що Грушівського називали старим дурнем, Скоропадського російським ґенералом, а себе зробили катами галицької України і зрадниками народньої справи.

Очі катованої Галичини звернені за границю, на тих людий, що не зробилися гієнами поступу і культури. Такі люди єсть ще скрізь по світі, між Німцями, Французами, Англичанами, Американцями. Вони мусять довідатися, що діється в Галичині.

А перше всього очі Галичан повертаються з Прокрустового ложа терпіння до своїх братів, Американських Українців. Не дайте їм загинути до решти, цеж кість від вашої кости і кров від вашої крови. Ратуйте їх. У часописях, на мітинґах, в депутаціях підніміть за них голос і руку, бо вони тепер безсильні і безмовні.

Це ваш святий, народній обовязок.

Павло Сагайдачний.

„З ПОГОРДОЮ ДО ПОРЯДКУ ДНЕВНОГО"!

(Допись з Ню Йорку, Н. Й.).

„Трафила коса на камінь", а наші псевдо-большевики з „Українських Щоденних Вістий" на українських большевиків в Европі. „Нова Доба" — орґан провідника українських комуністів, Володимира Винниченка, — втратила уже терпець, приглядаючись сему морю помий, нікчемної злоби, невіжества та обскурної брутальности, що переливається через усі шпальти „Українських Щоденних Вістий", і сказала нюйорським „гурра-комуністам" своє крайне слово. Звучить воно не дуже делікатно. „Нова Доба" трактує американсько-українських большевицьких провідників як дурних дітий; виказує їх злобну напасливість, сварливість та брехливість щодо особи самого Винниченка, а вкінци заявляє, що з такого народа редакторами не буде вдаватися в дискусію, але переходить „над випадами сих гурра-комуністичних мальчиків (смаркачів) без штанів **з погордою** до дневного порядку".

Тяжшого, більше діймаючого та острійшого осуду сеї жмені американсько-українських авантурників, що видають „Українські Щоденні Вісти", годі собі навіть уявити. Се-ж не якась „буржуазна" ґазета хочби як лівого напрямку видала осуд про уровень та зміст тої духової страви, якою наші „большевицькі" редактори, наші „гурра-комуністи", годують щодня національно і політично недозрілу ще часть українського робітництва в Америці. Зробив се головний орґан українських комуністів в Европі, часопись самого провідника українських комуністів, Володимира Винниченка.

Що закидає „Нова Доба" нашим українсько-американським „мальчикам без штанів"? Перш усього **брехливість!** „Українські Щоденні Вісти" представили навіть самого Винниченка яко „головного провідника української контр-революції". Того-самого Винниченка, що все стояв за мир і союз між совітською Росією і Україною; що був за заведенєм радянської (але не московсько-жидівсько-радянською чи савєтською, тільки українсько-радянської!) форми правління на Україні та що поїхав тепер на Україну працювати над здвигненєм української радянської республіки, — тоді, коли мальчики-редактори з „Українських Щоденних Вістий" сидять собі спокійно у Ню Йорку, та лають на всі боки всіх і вся і люють помиї на голову всім, не минаючи самого Винниченка. Коли би на сю брехливість „Українських Щоденних Вістий" була звернула увагу приміром „Свобода", то редактори з „Українських Щоденних Вістий" були би написали, що се „буржуазна" ґазета нападає на „ґазету українських пролетарів". Але коли сама головна комуністична ґазета каже, що „Українські Щоденні Вісти" **брешуть** і то брешуть „весь час" та „не устають і досі" брехати та брешуть „з завзяттєм, вартим ліпшої справи", то чей тепер збаламучені читачі „Українських Щоденних Вістий" мусять признати, що тутки таки щось не в порядку і що ті „Українські „Українські Щоденні Вісти" не таке то непомильне евангеліє, як вони собі думали.

Отсю неперебірчиву і безсовісну брехливість „Українських Щоденних Вістий", котру аж тепер доглянула „Нова Доба", ми, на жаль, знаємо аж надто добре. Бо кого лиш „Українські Щоденні Вісти" не оклеветали? Чи є один український діяч, хоч би як радикального напрямку, але справдішній Українець, на котрім би вони лишили хоч одну суху нитку? Українські соціялісти-революціонери і соціяльні демократи, се в них „лакеї буржуазії і зрадники революції", галицькі радикали та національні демократи — се „чорносотенці", „реакціонери", „денікінці" і т. д., Геройська Галицька Армія, що стільки вилила крови за визволення українського робучого народу, а тільки з мусу і на короткий час мусіла замиритися з Денікінцями (а опісля, як знаємо, була в союзі з большевиками) по словам безсовісних клеветників, також має бути зрадницькою. Хто з Українців, які не йдуть на сліпо під команду московських централістів, не є в очах „Українських Щоденних Вістий" контр-революціонером? Нема такого! Всі ті українські партіоти, що двайцять чи трийцять літ, в недостатку і з пожертвованнєм власного життя, серед переслідування освідомляли маси українського народу в найтяжших обставинах, сиділи по царсько-московських і польсько-австрійських арештах, що підготовили прихід революції, — всі вони сьогодня на стовпцях „Українських Щоденних Вістий" відсуджені від чести, оклеветані, обчорнені, названі „реакціонерами", „чорносотенцями, „монархістами", „денікінцями", „панами", „буржуями" і т. д. Дійшло до того, що вкінци сам Винниченко на стовпцях „Українських Щоденних Вістий" став контр-революціонером!

Виходить на звісну народню приказку про цигана, що казав: „Нема правди в світі, хиба в мене та може ще в Господа Бога трошки". Так! Нема правди! Нема її ані в старих, випробованих українських патріотів, довголітних борців за права українських працюючих мас; нема правди в українських революціонерів, яких замикали царі і шляхта а опісля гетьмани; нема правди навіть в комуніста Винниченка, — а є вона тільки у панів „мальчиків без штанів" з „Українських Щоденних Вістий"...

І ось тутки ми прийшли до самої річи: „Нова Доба" дивується, длячого американсько-українські комуністи нападають в „Українських Щоденних Вістях" на Винниченка. „Нова Доба" не може зрозуміти, длячого редакція „Українських Щоденних Вістий" із завзяттєм, вартим ліпшої справи, бється з вітраками або підсуває українським комуністам в Европі зі злої волі видумані річи.

Длячого „Українські Щоденні Вісти" видумують усякі брехні на всіх українських провідників, хоч би й комуністів, се для кождого, хто знає тутешніх наших большевиків, річ цілком ясна. Перш усього, вони тут самі стоять під диктатурою Москалів, а самі не мають жадного значіння; а друга річ, що їх цілию є нищенне, а люди, котрі не мають иншої цілі окрім нищення, розуміється не потребують числитися з жадними засадами, ані взагалі з нічим у світі.

Се большевицьке божевілле буде у нас доти продовжатись, поки серед загалу не прийде до опамятання, до отверезіння, та до зрозуміння, що української справи ніколи не розвяжуть ані Москалі, ані Жиди, ані Ляхи, але самі тільки Українці.

А.

КІЛЬКО УКРАЇНСЬКОЇ ЗЕМЛІ МАЛО БИ НА ПІДСТАВІ УГОДИ ПЕТЛЮРИ ПЕРЕЙТИ В ПОЛЬСЬКУ НЕВОЛЮ.

Після умови, яку заключив Петлюра з Польщею, малиби остати при Польщі отсі корінно-українські землі, на яких ще нині Українці живуть у більшости, а саме: Галичина, Холмщина, Підляше, Полісе і західна Волинь. Є се разом 162 тисячі квадратових кільометрів з 10 міліонами населення із чого є 7 міліонів 213 тисяч Українців, 1 міліон 349 тисяч Жидів, 1 міліон 98 тисяч Поляків, а около 400 тисяч иншої народности.

З того виходить, що на сім просторі на кождих сто людей є майже 72 Українців, 13½ Жидів, а несповна 11 Поляків. Є се простір більший як ціла чехо-словацька держава, чотири разів більший чим Швайцарія, а около пять разів більший чим Бельгія або Голяндія. Таксамо людности є далеко більше чим в Швайцарії, Бельгії, Голяндії. Не говоримо вже про теперішну Австрію або Угорщину, з яких кожда є два рази меньша від сего краю.

КОЛЬОНІЗАЦІЯ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

В попередних числах доносили ми про цілий ряд фільварків у нашій Галичині, які парцелюють поміж польських хлопів спроваджених зі Заходу.

Окрім попередно поданих місцевостий, парцелюється поміж спроваджуваних із заходу мазурських кольоністів, ще отсі табулярні маєтности у Східній Галичині: В збараськім повіті Любянки, в золочівськім: Кути (Гневоша), в рогатинськім пов. Кнігиничі (дідича Тустановского), Демянів, Мартинів старий і новий (гр. Клеменса Дідушицкого), Букачівці (Тереси Ярушиньскої), в перемишлянськім повіті: фільварок Перемишляни, Коросно (гр. Альфреда Потоцкого), Лагодів (Затомне) (Станилава Гофмокля), Чуперносів (з Вибрановських Скальскої). Добряничі, в сокальськім повіті: Світузів, Цеблів; в станиславівськім: Єзупіль (гр. Влад. Дідушицкого), Дорогів (д-ра Едварда Козіцкого). В бучацькім повіті: Монастириска (Молодецкого), в скалацькім Елеонорівку, в підгаєцькім Теляче і в збараськім Чернихівці. Тільки доносять часописи. Окрім сего пишуть нам, що в бучацькім повіті розпарцельовано в Трибухівцях лан між Мазурів; таксамо в Ріпинцях і Помірцях, де зїхало до 30 мазурських родин. Городи та ґрунти, які вже були купили Українці та місцеві латинники повідбирано та віддано мазурам.

Та щоби Боже борони який клаптик землі не попався в руки українського мужика оснували, як доносить „Гром. Дума"

„Земскі Сонд Народови".

„Звйонзек Орґанізаций Народових Всходней Малопольскі" оповістив в польських часописах слідуючу відозву (гл. „Слово Польске" 239 ч. з 24. м. м.):

„До польської суспільности в „Земі Червеньскій!

Случаї продажі „польської" землі в „чужі" руки, які тепер лучаються, вимагають безглядного і рішучого протиділання загалу.

Ми не можемо допустити, щоби в польській державі*) пропадала земля, котру в тяжких условинах ми зуміли удержати в польськім посіданню під правлінням „заборчих" держав.

Земля є підставою нашої сили і буття, передусім тут на „кресах". Нині, коли тут на сході земля зміняє масово власників, є віддавання її в руки ворога*) утратою головної „народової пляцувки", котрої відзискання майже напевно ніколи не буде можливе. Земля не є виключно приватною власністю, але власністю народу, а скоро нарід має право вимагати від одиниць навіть жертви життя, тим більше мусить уступити зиск і заробок личний супроти інтересу „народового". Як в Познанськім суспільність, а особливо „земяне", зривали всякі зносини із „спшедавчиками" і виключали їх із польської суспільности тай із родинних звязей(!), таксамо мусить то статися на тих „кресах". В виїмкових(!) случаях, без зашкодження інтересови „народовому", можуть незначні(!) простороні землі перейти в непольські руки, але про се не може рішати сама лишень інтересована одиниця, але і публична думка (опінія):

Щоби унормувати те питанне творимо

„Земський Народовий Суд".

До того суду входить трох представників Союза Орґанізацій Народових „східної Малопольщі", який має по мисли ухвали Зїзду делеґатів Орґ. Нар. з цілої сеї землі, — наглядати польский „стан посідання" і працю „народову" тут на „кресах", далі трох представників „Зедночення Земян", „земяньскої" інституції заводово-„ідеової", і в кінці трох членів, вибраних через тамтих.

В склад того Суду входять: пп. др. Юзеф Боровец, Тадеуш Ценьскі, Вітольд князь Чарторискі, Фелікс Доманьскі, др. Адам Іляжевскі, др. Маріян Ґубриновіч, Антоні Маслянка, др. Ян Розвадовскі, др. Люціян Шпор.

Ті, котрі в виїмкових случаях думають, що мусять частину землі продати „чужим"(!**), а далі „Орґанізації Народові", польскі інституції і взагалі кожда одиниця, якій справа „народова" лежить на серці, — мають звернутися в тій справі будьто до „Союза Орґанізацій Народових" (Львів, вул. Личаківська ч. 9), будьто до „Зедночення Земян". (Львів, вул. Коперника 20). Ті інституції будуть розслідкувати справи і в відповідних случаях переказувати їх „Земському Судови Народовому".

В случаю неузасадненої або самовільної(!) продажі, Суд, по всестороннім провіренню річи, оповістить свій вирок (осуд) публично.

Польська суспільність певно найде успішний спосіб викинути „спшедавчиків" поза звено польского життя. Ужито всяких найенерґічнійших середників, щоби не допустити до „курченя" Вітчини.

„Земли польскої" не даймо!
Львів, 17. мая 1920.
„Звйонзек Орґанізації Народових Всходної Малопольщі".

Та се все ще за мало, бо в ґазеті для мазурських хлопів „Пяст" читаємо, що їх посол Сітос таке говорив у варшавськім соймі. Підчас коли люд терпить голод землі, в „Малопольсце" великі простори переходять в руки Русинів. Переведенне земельної реформи не лежить в інтересі хлопа ані безземельних (! гарний хлопський посол. — Ред.), але в інтересі держави. Вкінци другий мазурський посол Кернік вніс резолюцію, щоби як найскорше розпочати парцеляцію і кольонізацію".

Та варшавський уряд і без того своє робить, уділяючи кільком польським інституціям в Галичині уповажнення до парцеляції двірських обшарів (без потреби кождоразового дозволу на продаж).

Ті приватні банки переводять кольонізацію Східної Галичини на підставі урядового уповажнення і ведуть її в незвичайно широких розмірах і скоро в цілій Східній Галичині.

Та внедовзі і сам уряд має піднятися тоїсамої праці. Урядова опльська газета „Монітор" приносить розпорядок Ради польських міністрів з дня 19. мая 1920, яким то: „до часу видання закона про орґанізацію Земських Урядів, визначується в Галичині делеґатів окружних Головнюго Земського Уряду, а се в Кракові (також для Лемківщини), Перемишлі і у Львові, Перемиський округ обнимає крім 8 польських повітів (Ряшів і т. д.) також 16 українських повітів з округа Львівської Апеляції (по Яворів, Рудки, Долину, Сколє, Стрий, Жидачів включно). Львівський округ обіймає 35 східно-галицьких пов., починаючи від Чесанова, Ради, руської, Городка. Крім того визначує той розпорядок в деяких повітових містах тих округів повітових делеґатів Головного уряду Земського. У Східній Галичині є 25 таких повітових делеґатів.

Той розпорядок заповідає так: Обсяг ділання делеґатів окружних і повітових, як також обласну компетенцію делеґатів повітових, означить інструкція, видана презесом Головного Уряду Земського.

Досі отже урядує ще формально в справі затвердження продажі земель більшої посілости у Східній Галичині Краєва Комісія для обороту землі у Львові (в окружнім суді цивільнім у Львові), а делеґатом окружним у Львові іменовано д-ра Генрика Савчиньского, директора уряду рентових осель при Виділі краєвім у ((соймовий будинок), який дає свою опінію і фактично рішає".

Ми повторяємо зазив до нашого селянства, де лиш можеш і в який лиш можеш спосіб купуй землю. Наші селяне повинні також закладати парцеляційні спілки, купувати на парцеляцію поміж себе фільварки та старатися видобути на се затвердженне Краєвої Комісії для обороту землі у Львові. Справді стрінуть їх великі трудности та є ріжні дороги, якими нині все можна зробити і до свого права дійти.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Павло Сагайдачний, Відень, Австрія. — Сердечне спасибіг за кореспонденції. Дуже радо помістимо і більше Ваших кореспонденцій. Ми певні, що український загал в Америці вповні поділяє Ваші думки.

Волинець, Філядельфія, Па. — Спасибіг за кореспонденцію, яка, ми певні, промовила до серця кождому Українцеви, що читав її, чи він з Галичини чи з Дніпрянської України.

Член У. Н. Союза, Пітсбург, Па. — На подібне питанне як Ваше про справу **календаря У. Н. Союза на 1921-ий** рік ми дали відповідь в попередньому числі „Свободи". Радимо Вам її прочитати. Притім завважимо, що той, хто аґітує проти календаря У. Н. Союза, є ворогом орґанізації і її членів. Се певно якийсь аґент другої запомогової орґанізації. Він знає, що як У. Н. Союз видасть найліпший календар для своїх членів на 1921-тий рік, то се буде заохотою для других вступати в члени У. Н. Союза, а колиж би не видав, то се було-б знеохотою для членів. Всі говорили би, чому всі другі запомогові орґанізації видали календарі для своїх членів, а тільки один У. Н. Союз сього не зробив?!! Розуміється, що аґенти других запомогових орґанізацій використали би се проти У. Н. Союза. Як вони вже тепер ведуть таку аґітацію, то треба таких аґентів відіслати туди, відки вони прийшли.





БОЛЬШЕВИЗМ ЧИ СОЦІЯЛДЕМОКРАТІЯ?

(З чеської соціял-демократичної часописі „Право Ліду").

Коли на руїнах царської Росії повстала совітська Росія, то вона звернула на себе увагу пролетаріяту цілого світу. Повстання влади совітів в Росії викликало враження, що це перша спроба здійснення соціялістичної державної системи і у пролетаріяту инших держав повстало стремлінне наслідування російського взірця. Це стремління найшло дуже добрий ґрунт в невиносимих господарських повоєнних відносинах, серед яких терпить страшну нужду робітництво і незаможне громадянство. Симпатії частини робітництва для совітської Росії скріплюють головно також повне ненависти і некритичне становище міщанської журналістики і буржуазних політичних партій, що розширюють всякі небилиці і неправдиві вісти про відносини в совітській Росії.

Обовязком одначе соціялдемократії є розсліджувати з найбільшого увагою відносини в большевицькій Росії, щоби на основі правдивих і обективних інформацій можна набрати переконання, чи справді большевицький устрій здійснить ідеї соціялізму, чи ні. Про відносини в совітській Росії маємо вже сьогодня богату соціялдемократичну літературу.

Праці безсторонних соціялдемократичних авторів про відносини в Росії під владою совітів не доказують, щоби большевицький державний устрій був здійсненнем соціялістичного державного устрою, або щоби був корисний для робітництва. Большевикам удалося вправді знищити попередний відсковий і бюрократичний поліційний російський режім, але не на довго: скоро вони самі завели подібний порядок. З початку перенесено всю законодатну й виконавчу державну владу на місцеві совіти, але скоро прийшла реакція, знову віджив центральний бюрократично-поліційний устрій. Цей большевицький бюрократично-поліційний устрій дуже часто послугувався цими насильними й недемократичними засобами, якими послугувався в часах найгіршого царату.

Для пізнання правних відносин в державі, дуже важною річю є спосіб відношення держави до преси. Про пресові відносини пише член соц.-демократичної партії „Бунду" Косовський, відомий автор праці „Про національне питанне", так:

„За царських часів застановлення часопису було виїмкою. За большевицької влади часописі закривається дуже часто без ніякої правної причини. Так заховуються большевики не тільки супроти буржуазної, але й супроти соціялдемократичної преси. Про ті відносини писав соціялдемократичний (меншевицький) „Кліч": „Гноблять соціялістичну робітничу пресу таким робом, на який не відважилися ні царські сатрапи. Впадають в ночі до редакції, все нищать і арештують редакторів і співробітників". Нічого отже дивного, що професіональна організація друкарів, що за царських часів була авангардою революції, веде тепер найострішу боротьбу проти большевицького режіму. Вони заложили разом з соціялдемократичними організаціями „Союз для оборони свободи друку". Цей союз видав відозву, в якій каже між иншим: „Преса мусить тепер іти в підземелля, як за царських часів. Свобода преси сталася виключним привілеєм партії большевиків".

Яким робом розвиваються за влади совітів правні відносини робітництва, а головно промислового робітництва? Проголошено було удержавлення промислу і фабрик. Відносини робітництва вправді цілком не поліпшилися, а за се знищено цілковито московський промисл, а це відчули в першому ряді робітництво і працюючі кляси. Один з найкращих марксівських теоретиків, Бавер, в свойому творі: „Bolschewismus oder Socialdemokratie" так характеризує відносини робітництва за влади большевиків: „Наступав час знищення, дезорганізації і анархії, а наслідком сего було цілковите знищенне промислу і народнього господарства; наступив просто катастрофальний упадок продукції, що знову потягнуло за собою безмірну нужду і дорожнечу. Щоби обмежити розширювання цего розстрою, большевики знову покликали директорів, інжинірів і техніків поодиноких промислових заводів, яких вигнали в першому запалі і обіцяли вперед високі платні і осібну власть над робітниками. Крім цего покликано окремих мужів довіря уряду з повною державно?поліційною повновластю, що все привело до цілковитої мілітаризації продукції".

Ту большевицьку систему в фабриках називає Бавер „деспотичним соціялізмом". Соціялізм не означає в Росії свободи робітництва, не означає, щоби робітництво могло свобідно рішати про приняття і переведення праці та розділювання заробітку. Мала меншість диктаторів і узурпаторів вчасти рішає про умови праці, розділютання заробітків і насильними средствами підпорядковує всі народні сили своїм плянам і своїй системі орґанізації праці.

Очевидною річю є, що методи московського большевизму не годяться з засадами соціялдемократії. Державна большевицька система заложена є на цему, що їх політичні противники є позбавлені політичних і горожанських прав. Большевицькі методи не можуть бути заведені в инших державах, де робітництво стоїть на вищому степені розвою, ніж московське робітництво. У свідомого робітника соціялізм є нерозривно злучений з горожанською свободою і рівноправністю.

Взаємини нашого свідомого робітництва до большевизму так характеризує Бавер:

„Демократія є тут формою, в якій пролетаріят може осягнути власть і її виконувати без насильного способу позбавлювання прав инші продукційні верстви, що є противниками пролетаріяту і які мають в руках важні економічні функції. Не можна виключати їх від співпраці, не треба насильним способом ломити процесу продукції і спроваджувати господарчу катастрофу, серед якої мусить власти влада пролетаріяту. Суворе, примітивне господарче тіло Росії допускає економічний переворот тільки в формі большевизму, що означає в першій стадії неминуче анархістичну, в другій стадії неминуче демократичну форму; до здійснення цего економічного завдання є совітська диктатура відповідною державною формою.

Клясове уґрунтуванне західно- і середноевропейської суспільности, її чутливий економічний апарат і її зависимість від міжнародніх економічних взаємин жадають цего, щоби економічний переворот стався в формах повільної пляновоі переміни. Державною формою, що веде до цего, є демократія. Наслідування московського взору не привелоби до цілі, але до руїни і розстрою".

Швайцарський соціялдемократ Ґрайліх так характеризує взаємини соціялдемократії до большевизму:

„Соціялізм не може бути чимсь иншим, ніж устроєннем економічних і суспільних відносин для загального щастя і добра. Його ціллю є богате творенне середників свобідною усуспільненою працею, так само і розділювання потреб всім членам людскости. Усуспільнення всіх средств продукції мусить бути переведене всіми засобами науки і техніки. Соціялізм не можна накидати ні диктувати. Соціялізм мусить бути орґанізований і випрацьований".

Д-р Л. Лянґер.

(Продовженнне зі стор. 1-шої).

тована працювала між воєнними полоненими в Росії.

З Гелсінґфорсу звідомляють, що на границі Фінляндії, большевики повбивали деяких людий, а деяких забрали в полон, помимо того, що так фінляндське як большевицьке правительства, дали їм повну запоруку, що можуть повертати на границю і обробляти ріллю. Тих що забрано в полон наперед оґраблено зі всякого майна, а опісля запряжено до тяжких робіт, без огляду на вік або пол.

ҐЕСЛЄР НЕ ПОЇДЕ НА КОНФЕРЕНЦІЮ ДО СПА.

Жадає від Антанти дискусії на тему міліції в Німеччині.

БЕРЛІН, 30. червня. — Ґеслєр, німецький міністер оборони не хоче їхати з канцлером Ференбахом і иншими делеґатами на конференцію до Спа, хіба що делеґатам вдасться спонукати антантських представителів до відновлення дискусії в справі редукції німецької армії та розвязання оборонної міліції. Коли делеґатам ся штука вдасться, то він дуже радо поїде на конференцію.

ЖАДАННЯ УКРАЇНЦІВ ХОЛМЩИНИ, ВОЛИНІ, ПОДІЛЯ І ПІДЛЯША.

Варшава, дня 9. червня.

Представники українського населення Холмщини, Волині, Поділля і Підляша прибули до варшавського сойму і відбули конференцію з людовцями, туґутовцями, стапінщиками і ин., на якій предложили меморіял з такими домаганнями: 1) горожанського рівноуправлення, 2) амнестії для політичних, 3) знесення військової окупації, 4) злуки в одно воєводства Волинщини, Холмщини, Підляша, Берестейщини, 5) знесення військового кордону між тими повітами а Польщею, 6) самоврядування на загально державних основах, 7) рівноуправнення мови, 8) рівноуправнення при обсадженню державних посад, 9) назначення при міністерстві внутрішних справ, публичних робіт і просвіти радників Українців, 10) народнього шкільництва, 11) автономічних прав на державному полі.

МИ ТЕПЕР ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ І ЗЕЛІЗНИЧІ ТІКЕТИ ВПРОСТ ДО ЛЬВОВА – КРАКОВА – ЧЕРНОВЕЦЬ

та инших місцевостий України і Буковини і відсилаємо наших людий НАЙЛУЧШИМИ кораблями впрост до РОДИННИХ МІСЦЕВОСТИЙ скоро і безпечно, так що ніхто, їдучий від нас, не має ніякого клопоту підчас подорожування до рідного краю.

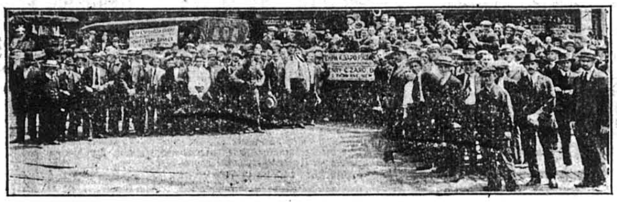
Хочете щасливо і скоро дістатись до рідного села чи міста, звертайтесь до нас.

Не вагайтесь довго, не чекайте й не пропускайте, мимо доброї нагоди, щасливо і скоро заїхати до рідного краю.

Заобезпечуйте собі завчасу місця на кораблях, присилаючи сейчас шифкартовий завдаток в сумі 20 долярів, а ми Вас відправимо до краю, тоді, коли захочете їхати.

Коли мусите зараз їхати до краю, то негайно порозумійтесь з НАШИМ БАНКОМ і НАШОЮ АҐЕНЦІЄЮ КОРАБЕЛЬНОЮ, яка відіслала більше число Українців до краю ніж яка инша аґенція в Америці.

Понизша фотоґрафія є найкрасшим доказом того.



Ся фотоґрафія представляє послідну партію, з 300 людий, відправлену нами недавно до рідного краю.

Хочете СПРОВАДИТИ скоро і певно ВАШУ РІДНЮ з краю, чи Ваших знакомих, звертайтесь до нас і в протягу кількох тижнів Ваші рідні чи знакомі будуть тут. Ми вистараємось всі потрібні для подорожуючих документи і заопікуємось ними заки вони сюди прибудуть. Бо ми маємо своїх репрезентантів у Львові, Кракові і Варшаві і вони дають всяку потрібну пораду подорожуючим.

Хочете ВИСЛАТИ СКОРО І ПЕВНО ГРОШІ ДО КРАЮ, зверніться до нас. Ми вимінюємо гроші після біжучого щоденного курсу і ПЕРЕСИЛАЄМО ДО КРАЮ ТЕЛЕҐРАФІЧНО І „БАНКОВИМ ДРЕФТОМ" як найскорше і найпевнійше і з повною гарантією. За кілька тижнів по висланню гроший дістаємо з краю посвідчене і власноручний підпис особи що одержала гроші.

ШИФКАРТИ продаємо на всі лінії корабельні по компанійних цінах.

Зголошуйтесь особисто або пишіть до найбільшого Українського Банку в Америці, на адрес: 79—

HENRY C. ZARO, BANKER

39 Cooper Square, New York, N. Y.

DEPT. U. F.

ЧИ ВИ ТРАВИТЕ СВОЮ ЇДУ?

НЕ ТЕ ЩО ЗІСТЕ, АЛЕ ТЕ ЩО СТРАВИТЕ БУДЕ КОРИСНЕ ДЛЯ ВАШОЇ СИСТЕМИ.

Добрий, здоровий апетит і правильне діланне органів травлення будуть Вашим успіхом, як Ви будете уживати



Severa's Esorka

Цінне для ослаблених. Вельми поручуване для немічних і ніжних осіб. Відповідний тонік для людий старшого віку. 80с04

Ціни: 75 цнт. і 3 цнт. податку або $1.50 і 6 цнт. податку.

В аптиках або пишіть до:

W. F. SEVERA CO.

CEDAR RAPIDS, IOWA

УКРАЇНСЬКЕ БАНКОВЕ БЮРО в НЮАРК, Н. ДЖ.

— СЕ Є ПЕРШЕ І ОДИНОКЕ —

УКРАЇНСЬКЕ БАНКОВЕ БЮРО В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ ПО ДНЕВНІМ КУРСІ ДО ВСІХ ЧАСТИЙ СЬВІТА З ПОВНОЮ ПОРУКОЮ.

ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ НА ВСІ КОРАБЕЛЬНІ ЛІНІЇ.

Виробляємо ПАШПОРТИ до краю в кількох днях і СПРОВАДЖУЄМО родини з краю. 78—

Виробляємо і затверджуємо повновласти, контракти і всякого рода инші судові, американські і краєві документи. Полагоджуємо спадкові справи за посередництвом завірених українських адвокатів в краю. — Всіляких порад на жаданнє уділяємо безплатно, особисто і листовно. — Родимці: Коли бажаєте собі бути точно, скоро і совістно обслуженими, то удавайтеся або пишіть до нашого бюра. На кожду кореспонденцію радо і скоро відповідаємо.

UKRAINIAN BANKING BUREAU

EMIL GERMANUS

Банкир, Мировий Судія і Нотар Публичний

М. ШУСТАКЕВИЧ, Менаджер Українського Бюра.

185 Springfield Ave., corner Mercer St., Newark, N. J.

Маємо філію при: 206 Ferry Street, Newark, N. J.

ВИШЛЕМО КОЖДОМУ, ХТО СОБІ ЗАМОВИТЬ НЕЗВИЧАЙНО ГАРНУ ПОВІСТЬ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ

В неділю рано зілє копала

ЦІНА ЛИШЕ 75 ЦЕНТІВ.

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ДОЛЯРИ ДО ГАЛИЧИНИ І ЛЕЇ ДО БУКОВИНИ

За доляра в краю дають більше марок як тут декотрі банкирі. НАШ СПОСІБ пересилки гроший до краю найлучший: скілько долярів пришлете до нас ТІЛЬКО ПЕРЕШЛЕМО з малим додатком на видатки.

ШИФКАРТИ З КРАЮ І ДО КРАЮ

Отже ще сьогодня довідайтесь у: 60—

MARK BIRNBAUM,

11 THIRD AVENUE, межи 7. а 8. улицею NEW YORK, N. Y.

ДОРОГА НА УКРАЇНУ ОТВЕРТА

Хочете їхати до старого краю, приїдіть або приходіть до нас а ми о призвія на виїзд постараємося до кількох днів. 48—

Посилайте гроші лише через нас.

По всякі інформації звертайтеся на адресу:

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK,

141 WASHINGTON STREET, NEW YORK, N. Y.

Др. КАУФМАН ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ

Єсли хочете совісної поради в якій небудь Вашій недузі, приїдіть до д-ра КАУФМАНА, з ним в рідній мові поговорите, він Вам скаже відфазу, і пізнає ся на Вашій недузі, чи Вам лічене що поможе.

Др. Кауфман лічить всі отсі недуги: МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ. Задуху (астму) лічить новою машиною приміняючи електрику і помповане воздуху. ДР. КАУФМАН лічить затроєня і неправильности крови, ревматизм, домане костий, болі голови, завороти, болі крижий, недуги жолудка, катар легких і жолудка, нирок, міхура, параліж. випадане волося. Лічить всі жіночі недуги, яко АКУШЕР СПЕЦІЯЛІСТ ЛІЧИТЬ УСПІШНО ІНФЛЮЕНЦУ І ЗАПАЛЕНЄ ЛЕГКИХ.

S. M. KAUFMAN 111 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

Год. офісові: що дня від 9. рано до 9. веч., в неділю від 9. рано до до 4. пополудни. — Телефон Орчард 6352.

КОЛИ ВИ Є НЕДУЖІ



ДР. РУССЕЛЬ

Першою річею, яку Ви хотіли би знати є „ДЕ НАЙТИ ДОБРОГО ЛІКАРЯ".

Коли Ви звернете свої кроки до офісу Д-РА РУССЕЛЯ, 176 EAST JEFFERSON AVE., ОДНІ ДВЕРІ НА СХІД ВІД ВУДВАРД ЕВЕНЮ, ДІТРОЙТ, МІШ., там найдете без втрати часу ДОСВІДЧЕНОГО СПЕЦІЯЛІСТА, за котрим Ви шукаєте. Коли навідаєтесь у Д-РА РУССЕЛЯ, Ви побачите, що він дуже старанно досліджує стан Вашої недуги, щоби віднайти докладно де і нащо Ви терпите. Його офіси є заосмотрені найновійшими науковими апаратами. При їх застосованню і широкому знанню недуг самим д-ром Руссельом, всякі ошибки є неможливі.

МОЇ ЧУДОВІ УСПІХИ

в лічению недуг як острих так і хронічних, є наслідком того, що я досліджував сі недуги через ціле моє життє. В додатку мої офіси є заосмотрені в найновійші інструменти і прилади, електричні, вібраційні і механічні, і не щадиться нічого, що лише може бути корисне для моїх пацієнтів. Коли мене відвідаєте сейчас, то будете могли оцінити, чи Ви повинні чекати дальше аж промине всяка надія до вилічення себе з недуги, без згляду який є її стан або як вона довго тревае. Затим коли хочете зістати вилічені, наука і досвід приверне Вас знов до сили, здоровля і щастя

ПОРАДА І БАДАНЄ ДАРОМ.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: від 9-ої рано до 8-ої вечер. В неділі від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

DR. RUSSELL, 176 EAST JEFFERSON AVE., одні двері на схід від Woodward Avenue. DETROIT, MICH.

Звісний Dr. GREY Спеціяліст

ПОНАД 30 ЛІТ В ШТУЧНІМ ЛІЧЕНЮ ЕЛЄКТРИКОЮ

117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE **New York City.**

Він уже вилічив тисячі людий і бажав би і Вас вилічити, коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, ечему, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невральґію, нервовість, болі крижий, слабости носа, горла і жолудка, кашель, застуду, запалене легких або всяку иншу хронічну недугу. Коли лікар, який лічив Вас ще не вилічив Вас, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Грея, бо він вилічить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі ціни.

Години: від 9-ої до 8-ої; в неділі від 9-ої до 3-ої.

До КРАЮ!

УКРАЇНЦІ! По що Вам даватися ошукувати ріжним аґентам-самозванцям. Ми висилаємо сотки людий кождого тижня до старого краю на найбільших і найшвидших кораблях до всіх портів Европи без жадних клопотів і великих видатків.

Тисячі людий присилають до нас листи зі старого краю дякуючи нам за чесну обслугу. Ми не хочемо Вас здерти, але радо помагаємо у всіх справах безплатно і совісно.

Продаємо шифкарти з колійовим білетом до Відня, Варшави, Кракова, Львова і инших місцевостий по найнизших компанійних цінах. Щоби не чекати в Ню Йорку і не тратити часу і гроший, присилайте сейчас завдатки на зарезервованне місць.

Пашпорти виробляємо в кількох днях. Куфри асекуруємо від випадків, аж до Вашої місцевости.

Гроші до краю посилаємо по найнизшім курсі і з повною гарантією. 80-92

За всіми інформаціями пишіть лише до нас, а не пожалуєте.

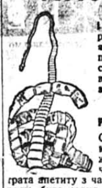
MORRIS ENGEL, Ukrainian Banker

129 GREENWICH STREET, NEW YORK, N. Y.

КРЕВНИХ І ЗНАКОМИХ спроваджуємо до Америки в як найкоротшім часі. По інформації звертайтесь до: 77—

S. KOWBASNIUK, 244 Avenue A, cor. 15th St., New York, N. Y.

PITTSBURGH



Мущини, женщини і діти є лічені на ріжні недуги без ніяких результатів, підчас коли їх дійсний клопіт лежить в черевнім хробаку зв. солітер.

ПРИСУТНІСТЬ ЙОГО ОБЯВЛЯЄСЬ:

Острі болі в жолудку і кишках, обложений язик, млоене, часте пльоване, утрата апетиту з частим відчуванем голоду, бите серця, болі голови, завороти, шум в ушах, чорні обвідки під очима, омліване від порожного жолудка, блідість лиця, нервовість, утрата амбіції, отяжілість членів, пригноблене і т. и.

ВИДИМІ ОБЯВИ: Уходять дрібні частини солітра. 78вс89

Наша метода проганяє солітра протягом кількох годин без втрати часу взагалі або роботи. Терплячі зголошують ся до нас зі всіх частин Злучених Держав. Коли хочете подужати, голосіть ся сейчас.

DOCTORS' LABORATORY,

Fourth Floor, 708 PENN AVE., PITTSBURGH, PA.

Також

155 STATE STREET, 2nd Floor, HAMMOND, IND.

ГОДИНИ: від 9-ої рано до 8-ої вечер Неділі: від 9. до 12. в пол.

ЗАКЛИКИ ДО ТОРГОВЛІ І ПРОМИСЛУ!

По українських часописях всюди кличуть, беріть в свої руки торговлю і промисл!

Українці свідомі того, що торговля і промисл двигне нашу знищену вітчину і нас самих!

НАША УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА КОРПОРАЦІЯ ЧИ НЕ ПЕРША ТУТ НА АМЕРИКАНСЬКІЙ ЗЕМЛИ, ЗАСНОВАНА ТІЛЬКО В ТІЙ ЦІЛИ!

Філії, які закладаємо по містах, свідчать про її великий розвиток! 71с92

НАША КОРПОРАЦІЯ ВЖЕ ПОРОБИЛА ВСТУПНІ ПРИГОТОВАННЯ ВЕСТИ ТОРГОВЛЮ З „НАРОДНОЮ ТОРГОВЛЕЮ" У ЛЬВОВІ!

МИ ПОТРЕБУЄМО БОГАТО ЛЮДИЙ СПОСІБНИХ ДО ТОРГОВЛІ!

Ми научимо як вести торговлю!

Всякі інформації і поміч в торговельних справах уділяємо радо!

По інформації пишіть:

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА КОРПОРАЦІЯ,

308 KING STREET, WILMINGTON, DEL.

УКРАЇНЦІ! ДОРОГА ОТВОРЕНА!

59— ШИФКАРТИ НА ВСІ ЛІНІЇ ПО КОМПАНІЧНИХ ЦІНАХ.

Пишіть зараз то Вам пораджу як обійтися в справі видістання пашпорту і всіх вказівок подорожи, до:



І. ГЕРЦ, Банкир і Нотар,

224 WEST 34th STREET, NEW YORK, N. Y.

ЛЮБИТЕЛІ МУЗИКИ!

Звісна на весь сьвіт нюйорська першорядна фірма



КАРЛЬ ФІШЕР

поручає українському загалови свій

СКЛАД МУЗИЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ І ВСЯКИХ МУЗИКАЛІЙ.

Продає всякі музичні інструменти, прибори, ноти, методичні підручники для науки музики на всяких інструментах і взагалі все, що входить в обсяг музики. 133с—

Як поодинокі люди так і ті, що орґанізують музичні кружки, смичкові орхестри і банди на дутих інструментах, найдуть у тім складі все для них потрібно, а також дістануть всякі інформації для закупна відповідних інструментів і як учитись грати. Ся фірма отворила український відділ, який веде всяку переписку зі сторонами в українській мові. Тож сьміло звертайтесь з своїми потребами до тої фірми в українській мові. Ілюстровані катальоґи висилаєсь на жадане. Весь товар досконалий, а ціни умірковані. Адреса:

CARL FISCHER, COOPER SQUARE, NEW YORK, N. Y.

ДО КРАЮ!

ПАШПОРТИ для людий бажаючих виїхати до Галичини і на Україну дістаємо в протягу 3 днів.

Ми вже богато наших родимців відослали до старого краю і всі вони були задоволені нашою роботою.

ШИФКАРТИ продаємо на всі корабельні лінії і до всіх портів по компанічній ціні.

СПРОВАДЖУЄМО РОДИНУ І ЗНАКОМИХ ЗІ СТАРОГО КРАЮ ДО АМЕРИКИ.

ПОСИЛАЄМО ГРОШІ ДО ВСІХ ЧАСТИЙ СВІТА ПО НАЙНИЗШІМ ДЕННІМ КУРСІ І З ПОВНОЮ ҐАРАНЦІЄЮ В ДОРУЧЕННЮ.

Наша ціль — помагати нашим людям совісно і чесно, щоби нам були вдячні за наш труд і на дальше відносилися до нас в кождім ділі з повним довірем. Єсли Ви маєте в чім яку потребу, то удайтеся до нас і ми Вам щиро поможемо і полагодимо Ваші справи з великою користю для Вашого добра. 76—

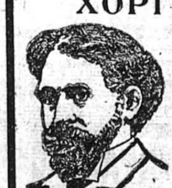
НАША ІНСТИТУЦІЯ Є ІНКОРПОРОВАНА І МАЄ ВЕЛИКЕ ДОВІРЄ У ТИХ, КОТРІ ПОЛАГОДИЛИ У НАС БУДЬ ЯКУ СПРАВУ.

Пишіть еще нині по всякі інформації, або приходіть особисто на слідуючу адресу:

AMERICAN FOREIGN EXCHANGE BUREAU, INC.,

208 EAST 14th STREET, NEW YORK, N. Y.

ХОРІ МУЩИНИ



або женщини, котрі терплять на нервовість, на хронічні або застарілі слабости, нехай зайдуть до др. Кавфмана, специялиста, під ч. 607 Маркет улиця, Філядельфія, Па., і забудуть свої клопоти. Він має 20 літ досьвіду і специяліст може скорше віднайти причину ваших дійсних клопотів. Він може Вам дати поміч яка в коротці приверне Вам нове добре здоровле.

Він має в своїм офісі всі нові апарати до оглянення хорих, як ЕКС-РЕЙ машину і инше, і є так випосажений, що може робити розклад крови, аналізу урини, та инше.

Він має нові електричні апарати для обслуги людий на слідуючі слабости:

СТЕТІК ЕЛЕКТРИСИТИ—На нервові клопоти.

ОЗОН ІНГАЛЕЙШЕН—На всі хороби легких, бронхітіс і катар.

ЕЛЕКТРІК ОСКІЛЕЙТОР—На болі нирок, жолудка, внутренностей, хребта і инше.

ГАЙ ФРЕКВЕНСИ ВАОЛЕТ РЕЙ—На ревматизм, запалене, штивність і подібні слабости.

Читайте, що говорить вдячний пацієнт по тім, як його лічив через короткий час др. Кавфман:

„Мій дорогий доктор Кавфман:

„Велика дяка Вам за вилічене мене по короткім лічению.

„Мій клопіт був сей, що я мусів вставати в ночи 5 або 6 разів відливати воду і чувем при сім великий біль. З тим прийшов я лічити ся. Я сказав Вам, що я терплю на се від 18 літ і Ви мене лічили від Авг. 29. до Окт. 20 1919 і вилічили мене зовсім докладно.

„Кождий, котрий має хоробу сего рода, повинен йти до Вас на лічене, а я певний, що скоро буде вилічений.

„Дуже вдячний Вам за се, що Ви зробили для мене.

Ваш пацієнт,

(Адреса на жадане). „No. 8862—П. Лайон".

Dr. CAUFFMAN, 607 MARKET STREET, PHILADELPHIA, PA.

Кождий мущина і женщина, які є хорі, можуть мати оглядини лікарські даром, позаяк оглядини і порада є безплатні. Години офісові від 9. рано до 8. вечер. В неділю від 10. рано до 1. пополудни.

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕННЯ.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Жеребецька Любов", від. 144. подає до відома, що піврічні збори відбудуться в суботу, 3. липня, в гали Укр. Нар. Дому під ч. 217-219 І. 6-та ул. (кімната число 3) в Ню Йорку, точно о годині 7.30 вечер. На тих зборах є дуже важні справи до полагодження, а головно, що будеться вибирати нового предсідателя і секретаря фінансового. Довгуючі члени мають вирівнати всі свої залеглости. Неприсутні члени будуть карані після статута. — І. Федун, пр.; М. Фігурський, кас.; Жуковський, сек.

МОНЕСЕН, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 338, взиває своїх членів, аби всі явилися в параді, то є з відзнаками, в неділю рано, 4. липня, о годині 7.15 на зелізничій стації відки поїдемо до Пітсбурґа на посвячення церкви. Кождий член обовязаний явитись взяти участь в тій параді. Неявившійся член підпадає карі $1.00, після ухвали, яка запала дня 29. червня. — Ф. Янковський, секр.

ТОЛІДО, О. Бр. св. Николая, від. 167, повідомляє своїх членів, що місячний мітинґ відбудеться дня 11. липня б. р., в гали церковній, о годині 2-гій пополудни. Проситься всіх членів, аби прибули, бо є богато справ до полагодження, а особливо справа календарів на рік 1921. Новік члени будеться приймати до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. — П. Рощінка, секр.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Отсим подаємо до загального відома, що тимчасовий офіс корпорації National Building Loan Ass'n „Ukraina" of Jersey City, N. J., находиться під числом 222 Washington St., Jersey City, N. J. 71с92

В. Ф. Ваґнер, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьбі не приймаєсь. — За одно поміщене платиться 10 центів за стрічку (5 слів), два і більше поміщень 7½ цента за стрічку від кождого поміщення. Після сих дін на дворазове оголошенє з 6 стрічок належить присилати $1.00. Оголошення продажи фарм приймається лише такі, коли в них є подана сама річ яка є на продаж, інвентар, запаси, положенне і ціна. Рішучо не приймаєсь оголошень з всякими дивовижними описами, висловлюванне надмірної прихильности для костумера і нападів на других продавців.

Не належиться ждати відповіди на листи в справі оголошень, подаваних на адресу „Свободи", бо тай листи адміністрація не відповідає, але пересилає їх сторонам, які подали оголошення. Від сторін належить сподіватися відповіди.

ПОШУКУЄТЬСЯ інтелігентної женщини до заряду дому в укр. гр.-кат. священика недалеко Ню Йорку. Винагородженне після умови. Місце до обняття від 15. липня. Р. Z., c/o „Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 80-82

Пошукую рідного брата ГРИЦЬКА ШОСТАКА, з села Новоставці, повіт Радехів, Галичина. Перебував в Канаді в місті Ст. Боніфейс, Ман. Правдоподібно, що він мав виїхати до краю перед Різдвом і нема чутки про него. Хтоби о нім знав, або він нехай зголоситься на адресу: ALEX. SHOSTAK, 739 N. Wood St., Chicago, Ill. 78-81

Пошукую свого брата СТЕПАНА ЖУКОВСЬКОГО, родом з села Старомищина, повіт Скалат, Гал. Перебував в Міннеаполіс. Хтоби о нім знав або він сам, прошу зголоситися на адресу: JOHN HRECZAK, 306 East 24th St., New York, N. Y. 79-80

Пошукую свого брата ЙОСИФА ФЕДОРИШИНА з Белзя, пов. Сокаль, Гал. Хтоби о нім знав або він сам, зволить зголоситися до: ANDREW FEDORYSHYN, 337 E. 54th Street, New York City. 80-81

НА ПРОДАЖ ґросерня і бучерня. Бизнес добре вироблений межи Українцями, Поляками, Росіянами і Литвинами. Властитель продасть дешево, тому, що виїзджає до краю. По близші інформації голосится на адресу: K. K., c/o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 79-81

Глядаю мого брата ГРИНЯ ПОДВІРНОГО, ур. в 1880 р., в селі Яківців, повіт Жидачів, виїхав до Америки перед 16 роками. Прошу голоситись до стрільця української бриґади ЛЮДВІРНИЙ ВАСИЛЬ, Nemecke Jablonne, Tabor Ukrajinske Brigady, Liberci, Cechy. 80

ПОТРЕБА молдерів і робітників до зелізної відливарні. Голоситись до: THE JOHN R. FORBES FOUNDRY & IRON WORKS, 17-53 Merseles St., Jersey City, N. J. 79-81

ФАРМА НА ПРОДАЖ

65 акрів землі, обсіяна, дім новий, 4 корови, 3 ялівки, курий около сотка, кінь, фармерські знаряди. Всьо продам за $2.700. Половина по сплату а половина на морґеч. Змушена продати фарму задля неохоти мого мужа до праці. Фарма находиться в Колчестер, Конн., а голоситись до: M. SAYDER, 157 Maple St., Norwich, Conn. 80

ЗАКЛАДАЮ ВЕЛИКУ КОРПОРАЦІЮ

в якій є 99 процент на 100 певности на знаменитий бизнес і предкладаю тим, що посідають невеличкий капітал, що вони можуть заробити найменше 100 дол. тижнево зараз в початках, зістаючи урядником компанії. Приймаємо зголошення лише від Українців. Навідайтесь до офісу Room 317, 548 East 13th St., New York City. 77-82

НОВИНКИ.

Лях дозволив вибити себе по лиця.

До коршми одного Литовця в Нюарку, Н. Дж., прийшов „брат" Лях і просив господаря, щоби він купив польський бонд на „поратоване вспульней ойчизни". Литовець заявив без обиняків, що польського бонду не купить, бо Поляки в старім краю знущаються над Литовцями. Лях сказав, що се брехня, яку видумують вороги польської держави. На се голословне запереченнє Литовець не відповів нічого, але виняв з шуфляди лист зі старого краю і дав його до прочитання продавцеви ляцьких бондів. У тім листі були наведені страшні знущання, яких допустилися озвірілі ляцькі опришки над шурином згаданого нюарського Литовця. Ляшок по переглянению старокраєвого листа трохи збентежився, але за хвилю знайшов для своїх звироднілих „зьомків" оправданнє, бо — мовляв — в краю тепер війна, то винуватих треба примірно покарати. „То кажете, пане Ляше, що Полякам вільно бити Литовців? — запитався спокійно господар дому. — „А вжеж, що вільно, коли вони бунтуються проти польських властий! — відповів на се гордий Лях. — „Ну, — заявив твердо Литовець — як вільно бити вам, то вільно і нам!" І по тих словах так заїхав влізливому Ляшкови в хавку, що той полетів стрімголов під поріг і там накрився своїми власними ногами. Розлючений Литовець прикликав відтак свого кріпкого сина, котрий служив при американськім війску, а той порахував непрошеному гостеви всі його ребра і викопав за двері. Ляшок не мав уже сили підвестися на ноги. Прийшли його товариші і занесли продавця ляцьких бондів на руках до дому. Буде він тепер памятати, як платить „брат" Литовець „братови" Ляхови за його влізливість і нахабство.

Покараний дентист.

До джерзисітського дентиста, д-ра Фредеріка В. Зібеля, зайшла була 13. червня 1916 року пані Корнелія, жінка Мічела Олерта з Джерзи Сіти, Н. Дж., і просила його, щоби він направив їй зіпсовані зуби. Дентист посадив її на крісло і електричним сверликом почав вертіти пацієнтці один зіпсутий зуб. Саме тоді зірвалася на дворі велика буря, получена з громами. Воздух був переповнений електрикою і до дентистового сверлика дісталася сильна електрична струя, яка попарила цілий рот пані Корнелії та потрясла цілим її організмом так, що з того наступило закаженнє крови. В два дни після того пацієнтка д-ра Зібеля померла, а її муж заскаржив дентиста о відшкодованнє в сумі $21.000. Минулої середи відбулася в тій справі судова розправа в Джерзи Сіти, на якій лава присяжних судіїв видала вердикт, засуджуючий д-ра Зібеля на заплаченнє Мічельови Олертови суми $9.000.

Грім убив чоловіка і корову.

Чарлз Діліленґ в місцевости Гелмета, Н. Дж., провадив минулої середи вечером на ланцуху корову. Непадійно у ланцух вдарив грім та вбив Діліленґа і його корову.

Гостинний цукорник опинився в шпитали.

Константин Малес отворив собі минулої середи цукорню при 2-гій евени в Ню Йорку. Щоб отвореннє сього „солодкого бізнесу" освятити якимсь добрим учинком, Малес запрошував усі переходячі діти до своєї цукорні і кожду дитину обдаровував однофунтовим пуделком цукорків. За недовгу хвилю згромадилася перед склепом гостинного цукорника величезна юрба уличної дітвори, яка пхалася до цукорні Малеса по роздавані там солодощі. Небавом явився тут і сторож публичного ладу в особі поліційного сержанта МкҐваєра. Він зачинив двері цукорні і почав розмову з її властителем. Малес приняв чемно поліційного сторожа і показав йому пальцем набитий револьвер, який находивсь у виставовім вікні його цукорні. На питанне МкҐваєра, що має означати сей револьвер, Малес пояснив йому, що се оруже убє автоматично кождого злодія, котрий схотів би вкрасти гроші з його реґіструючої каси. Сержант порозганяв дітвору, а гостинного цукорника відвів до шпиталю, щоби там лікарі розслідили його умовий стан.

Кепсько порахували...

Федеральна перепись, переведена на початку біжучого року, виказує, що в Мангатан, головній дільници Великого Ню Йорку, число населення виносить 2,284.103 душ. „Батькам" сеї дільниці видалося се число занадто скромнє і тому мейор (посадник) міста установив окремий комітет, який має занятися перерахованнем усіх мешканців Мангатану. Урядників до сеї роботи достарчили два міські департаменти, поліційний і здоровляний, та місцева шкільна рада. Сі урядники перерахували доси усе населенне в 113 переписних (цензусових) дистриктах і знайшли в них 4.283 осіб більше, ніж було подано у федеральній переписи. Се виносить пересічно по 38 осіб на кождий дистрикт, а коли сей рахунок приноровиться до всіх 1.522 переписних дистриктів у Мангатані, то з того вийде, що населенне Мангатану буде більше о 57.836 душ, ніж подає перепись державна.

Застрілився з любови.

Москаль Нестор Концевич, робітник у торговельнім бюрі російського совітського правительства під числом 110 Вест 40 ул. в Ню Йорку, залюбився в американській дівчині, котра працювала в тімсамім бюрі. Товариші Концевича казали йому, що його любов є безнадійна, бо Американка не вийде заміж за Москаля. Концевич вернув з роботи домів і вистрілом з револьвера позбавив себе життя.

Зрабували моряцькі гроші.

На поспішний зелізничий поїзд, який виїхав з міста Авґусти, Джорджія, в середу досвіта і находився у кількамилевім віддаленню від сього міста в багнистій долині ріки Савана, напали узброєні бандити, вдерли ся до почтового воза, заткали шматами роти експресового післанця і зоружених сторожів, відтак повязали їх, а опісля викинули з вагона касу, у якій було $59.725, призначених на платню для моряків, стаціонованих на острові Паріс, С. К., і з тими грішми десь пропали. Сей смілий рабунок відкрито в пів години пізнійше, коли до почтового воза зайшов один із зелізничої служби і побачив на долівці повязаних людий із позатиканими ротами. За бандитами шукають тепер по всіх околичних багнах.

За гумову пилку вбив чоловіка.

Діти Льоренца Шерби в Ню Йорку бавилися перед своїм домом ґумовою пилкою. Коли пилка покотилася перед сусідний дім, у якім мешкав Фердіно д'Анопіо, дитина д'Анопія вхопила сю пилку і не хотіла її віддати. Джозефіна Шербо, сестра Льоренца, відібрала пилку від дитини д'Анопія і дала її дітям свого брата. Старий д'Анопіо приступив до Джозефіни і вдарив її, а тоді брат удареної станув у її обороні. Розпочалася звичайна сусідська сварка, підчас якої д'Анопіо виняв револьвер і вистрілив до Льоренца Шерби. Куля прошила серце Льоренца і він упав на землю трупом. Убийник став утікати, але сержант поліції Лаврол і детектив Раєн зловили його та відпровадили до вязниці.

Відважний комірник.

Макс Ґольд, властитель готелю в Арверн, Л. Ай., винайняв сей свій готель на літний сезон А. Ліпшіцови і згодився лишитись зі своєю родиною в тім же готелю за винагородою 100 долярів тижнево. Минулої суботи Ліпшіц повідомив Ґольда, що він є приневолений підвисшити йому платню за мешканнє і харч о 20 долярів тижнево. Ґольд на сю підвишку не згодився, а коли в середу (30. червня) прийшов до готелю, застав усі свої річи на ґанку, а його дотеперішнє мешканнє заняте иншим комірником.

ПОСВЯЧЕННЄ УГОЛЬНОГО КАМІННЯ

в MERIDEN, COON.

відбудесь під церков св. Отця Николая, cor. Summer St. & Carter Ave. в понеділок, дня 5. липня (джулая), о 10-ій годині рано, якого довершить делеґований церковними властями Впр. о. Орест Чорняк, декан з Бріджпорт, Конн., в асисті з парохом о. Онуфрієм Ковальським та численними русько-українськими та американськими священиками. 79-80

Торжество розпічнеться Службою Божою в St. Joseph's Church, відтак процесією до нашої церкви.

Усіх Руснин-Українців з Меріден і сусідних місцевостий на се велике торжество запрошує

ЗАРЯД ЦЕРКОВНИЙ.